

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

По данни от текущата демографска статистика, население на страната в края на 2021 г. е **6 838 937 души**, а на област София (столица) – **1 307 439 души**. В сравнение с предходната година населението на страната намалява със **77 611 души (1.1%)**, а на областта - с **973 души, или с 0.1%**. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

През 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на страната към **7 септември 2021 г. е 6 520 314 души, а на територията на област София (столица) – 1 480 830.**

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалния брой на лицата, пребиваващи на територията на страната. Ето защо, в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на база на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с Националната статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

¹ [Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година \(nsi.bg\)](https://www.nsi.bg)

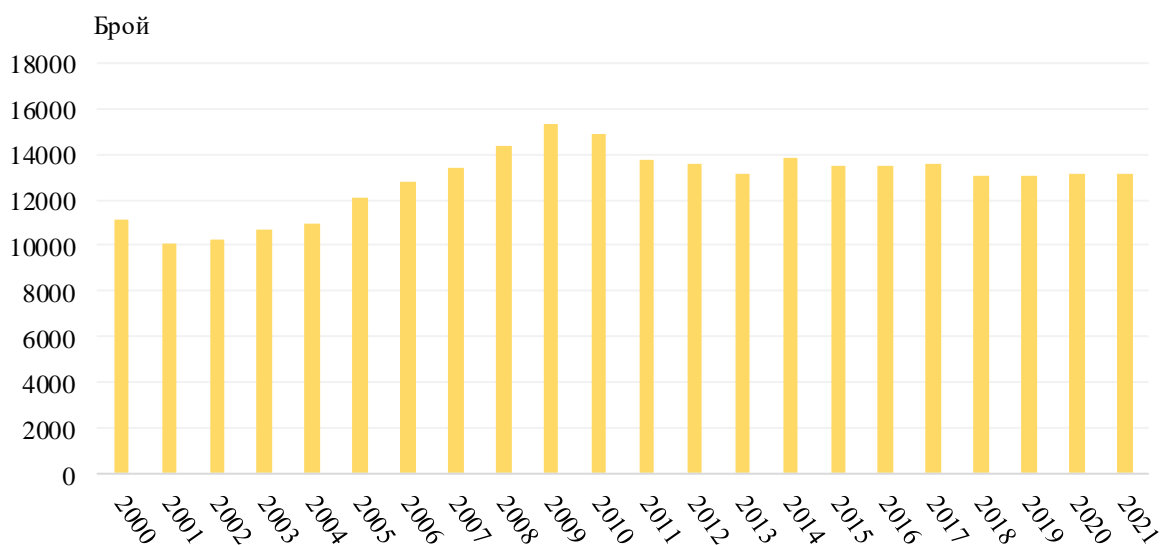
Промените в броя и структурите на населението през 2021 г. се определят от основните тенденции в демографските процеси в областта.

- Нараства броят на живородените деца и коефициентът на обща раждаемост;
- Нараства броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Нараства детската смъртност;
- Нараства броят на сключените граждански бракове и броят на разводами;

Раждаемост

През 2021 г. в област София (столица) са регистрирани 13 190 родени деца, като от тях **13 135 (99.6%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените се увеличава с 27 деца, или с 0.2%.

Фиг. 1. Живородени деца в област София (столица) през периода 2000 - 2021 година

Коефициентът на обща раждаемост² в област София (столица) през 2021 г. е 10.0%, а през предходните 2020 и 2019 г. е бил съответно 9.9 и 9.8%.

Броят на живородените момчета (6 791) е с 447 по-голям от този на живородените момичета (6 344).

² Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

В градовете и селата живородени са съответно 12 658 и 477 деца, а коефициентът на раждаемост е 10.1‰ в градовете и 8.1‰ в селата.

Област София (столица) е с раждаемост по-висока от средната за страната (8.5‰).

Тоталният коефициент на плодовитост³ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2021 г. средният брой живородени деца от една жена в област София (столица) е 1.36, а през предходната година е бил 1.33.**

През 2021 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете в областта се увеличава в сравнение с 2020 г. с 0.2 г. и достига 30.5 години.

Броят на живородените извънбрачни деца в област София (столица) е 7 050, или 53.7% от всички раждания. Относителният дял на извънбрачните живородени деца в градовете (53.5%) е по-нисък, отколкото в селата (58.7%).

Смъртност

Броят на умрелите лица в област София (столица) през 2021 г. е 21 910, а коефициентът на обща смъртност⁴ - 16.8‰, при 21.7‰ общо за страната. Спрямо предходната година броя на умрелите в областта нараства с 4 189, или с 23.6%. Нивото на общата смъртност продължава да е твърде високо.

Фиг. 2. Умрели в област София (столица) през периода 2000 - 2021 година

³ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетната година.

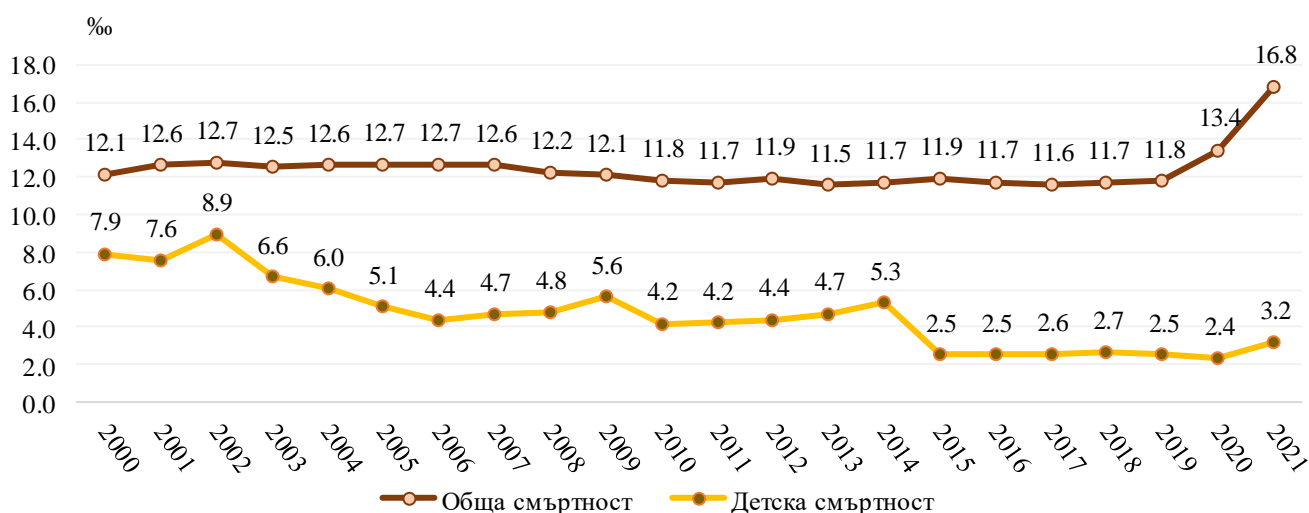
⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Смъртността сред мъжете (17.7‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (15.8‰). През 2021 г. на 1 000 жени умират 1 034 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коэффициентът на смъртност е по-висок в селата (19.7‰), отколкото в градовете (16.6‰).

Показателят за преждевременна смъртност⁵ през 2021 г. (20.6%) остава непроменен спрямо предходната 2020 година (20.6%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 13.6% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 27.4%.

През 2021 г. в областта са починали 42 деца на възраст до една година. Коэффициентът на детска смъртност⁶ е 3.2‰, като през 2020 г. той е 2.4‰.

Фиг. 3. Коэффициенти на обща и детска смъртност

Бракове и разводи

През 2021 г. в област София (столица) са регистрирани **5 413 юридически брака** – със 744 повече спрямо предходната година, а коэффициентът на брачност⁷ е 4.1‰. От всички регистрирани бракове 96.9% (5.243) са сред населението в столицата.

През 2021 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 33.5 и 31.1 години. Спрямо предходната година средната възраст при мъжете и жените нараства с 0.4 години.

⁵ Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умираанията.

⁶ Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

⁷ Брой сключени бракове на 1 000 души от броя на средногодишното население.

Броят на разводите в областта през 2021 г. е 2 021, или с 239 повече от регистрираните през 2020 година. От всички прекратени бракове 95.3% се отнасят за населението в столицата.

Разводът не е бил първи за 13.0% от мъжете и за 10.7% от жените, разтрогнали своите бракове в областта през 2021 година.

Вътрешна миграция

През 2021 г. в преселванията между населените места в област София (столица) са участвали 2 673 лица.

От преселващите се в страната 20 955 са избрали област София (столица) за свое ново местоживеене. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област София (столица) са София - 15.8% и Благоевград - 6.5%.

Най-малко преселили се в област София (столица) има от областите Търговище и Разград – 0.7%.

Външна миграция

През 2021 г. 3 490 души са променили своя настоящ адрес от област София (столица) в чужбина, а 9 029 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в област София (столица).

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. **През 2021 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област София (столица) е намаляло с 8 775 души.**

Намалението на населението, измерено чрез **коэффициента на естествения прираст, е минус 6.8%**⁸. Коэффициентът на естествения прираст в градовете на област София (столица) е минус 6.5%, а в селата - минус 11.6%.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичния прираст, който през 2021 година е положителен - плюс 7 802 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

⁸ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области), и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.